

La figura jurídica del President de la Generalitat

per Pere Mas i Perera

LA Generalitat de Catalunya restaurada en 1931 és, segons l'article 1r. de l'Estatut exterior, l'organisme representatiu de Catalunya constituïda en regió autònoma de l'Estat espanyol, o, segons el 18 de l'Estatut interior, l'organisme jurídic de l'autonomia de Catalunya.

Tal com diu l'article 14 de l'Estatut exterior, la Generalitat està integrada pel Parlament, el President de la Generalitat i el Consell executiu o Govern (art. 18, E. I.). Resulta, per tant, que la Generalitat és situada dintre el règim parlamentari i, per aquesta raó, el President queda vinculat a la sort dels partits i no té, com tindria en un règim presidencialista, una gran independència respecte del Parlament, de forma que no li és permès d'elevant-se massa per damunt dels partits polítics.

El títol III de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya promulgat a San Sebastián el 15 de setembre del 1932 i el mateix títol de l'Estatut interior de Catalunya aprovat pel Parlament de Catalunya en 1933 faciliten els elements d'estudi necessaris per a determinar la figura jurídica del President de la Generalitat. A aquests textos ens atindrem exclusivament en aquest treball.

Personalitat. — Tal com diu l'article 14 de l'Estatut interior, el President de la Generalitat assumeix la representació de Catalunya, representació que ostenta en les seves relacions amb la República; però, ensems, representa l'Estat en aquelles funcions l'execució directa de les quals a Catalunya està reservada al Poder central.

No són elegibles per al càrrec de President els eclesiàstics ni els ministres de cap confessió religiosa, ni els religiosos professors, ni els militars en servei actiu (art. 43, E. I.).

Durada del càrrec. — El President de la Generalitat és elegit pel Parlament de Catalunya (art. 14, E. E., i 39, E. I.) i cessa normalment en quedar constituït un nou Parlament¹⁾, davant del qual ha de resignar les seves funcions (art. 39, E. I.).

Ultra aquesta extinció del mandat presidencial —que és la normal—, hi ha les següents: per dimissió (art. 44, E. I.); en el cas que el Parlament li negui d'una manera explícita la confiança (art. 14, E. E., i 41, E. I.); en cas que sotmesa a referèndum la proposta de dissolució del Parlament i aquesta sigui refusada (art. 33, E. I.), i per de-

1) El mandat parlamentari a Catalunya dura, normalment, cinc anys, a comptar de la data de constitució del Parlament (art. 25, E. I.).

funció o incapacitació. En cas de dimitir, el President ha de continuar en l'exercici del càrrec fins que en prengui possessió el seu successor (art. 44, E. I.). Si per qualsevol altra causa no pogués con-

Jaume Serra-Hunter

De Mèxic ens arriba la nova dolorosa del tras-pàs, a la vella ciutat de Cuernavaca, de Jaume Serra-Hunter, eminent professor i català il·lustre. És una víctima més de la salvatge reacció espanyola que deixa les seves cendres a l'exili. Nat a Manresa l'any 1878, cursà simultàniament les carreres de Dret i Filosofia i Lletres a la Universitat de Barcelona. En 1913 inaugurà la càtedra d'Història i Filosofia bo i conservant la de Psicologia Superior. En 1914 fundà el Seminari de Filosofia i més tard va dedicar-se a donar cursos lliures per tal d'expandir l'alta cultura en els medis no universitaris. L'any 1931 fou nomenat rector de la Universitat Catalana i president del Consell de Cultura de la Generalitat de Catalunya. D'entre les seves nombroses obres cal esmentar: Ensayo de una teoría psicológica del juicio (1910); Alguns aspectes de la vida universitària del Dr. Llorens i Barba (1920); Idealitat, Metafísica, Espiritualisme (1923); La nostra vida universitària en relació amb el problema de la cultura; La Filosofia en la futura Universitat de Catalunya; Nacionalisme i Cultura (1923); Balmes i la Filosofia de Catalunya (1925); Apologia de l'ideal (1925); Les tendències filosòfiques a Catalunya durant el segle XIX (1925); Les tres doctrines de la moral social (1926); Cuestiones de Lógica fundamental (1927); Característiques fonamentals de la filosofia d'En Turró; Filosofia i Cultura (1930); Sòcrates (1931); Spinoza (1933) i Figures i perspectives de la Història del pensament (1925).

No són sols els qui tingueren el privilegi de concórrer a les seves aules, els qui serveixen un record entrançable del gran professor. Lliurat als corrents socials de la nova cultura catalana, Serra-Hunter era l'apòstol abnegat que es confonia amb els més vius batecs populars i confraternitzava amb les brillants promocions obreres que han donat a la nostra Pàtria el més gran prestigi. Les seves aportacions a l'obra dels nostres ateneus Polytechnicum i Enciclopèdic Popular en són una bella mostra. Com a bon ciutadà que era, intervingué en la política catalana i fou vice-president del Parlament de Catalunya. Arribat a les generoses terres de Mèxic, després de passar les més greus penúries, havia expressat els seus entusiasmes per la nostra Societat Catalana d'Estudis Polítics, Econòmics i Socials i ens havia ofert la seva col·laboració tan bon punt la salut li ho permetés. Dis-sortadament, les enyorances i privacions de l'exili ens han privat d'un dels nostres bons amics, i a Catalunya d'un dels savis que més l'han honorada en la present centúria.

tinuar en el seu càrrec, la presidència de la Generalitat serà exercida interinament pel President del Parlament, i el Vice-president primer el substituirà en la presidència d'aquell, per bé que el President interí de la Generalitat haurà de convocar el Parlament dintre el termini de vuit dies, per a l'elecció del nou President (art. 44, E. I.).

Funcions. — En virtut de la seva doble investidura, el President de la Generalitat té funcions representatives i executives. Representa Catalunya i ensems l'Estat espanyol a Catalunya, com hem vist abans. A més a més, és ell qui nomena i separa els consellers (art. 40, E. I.) i qui estableix les directives generals de la política de govern i en dirigeix la seva actuació (art. 41, E. I.).

Delegació de funcions. — El President de la Generalitat pot delegar temporalment les seves funcions executives, en un conseller, però no les de representació (art. 14, E. E., i 45, E. I.). La delegació haurà d'ésser comunicada al Parlament de Catalunya o, si aquest està tancat, a la seva Diputació Permanent (art. 45, E. I.).

La delegació de funcions té, tot amb tot, la limitació que, com hem vist, enuncia l'article 14 de l'Estatut exterior, la qual estableix d'una manera precisa l'article 46 de l'Estatut interior. Diu aquest que, àdhuc en el cas de delegació, corresponen al President de la Generalitat: a) les funcions de representació i la facultat de reprendre en tot moment la delegació feta; b) el nomenament i la separació dels consellers; c) la designació dels directors generals i els nomenaments per als altres càrrecs polítics de govern, a proposta del Consell executiu; d) l'autorització de la lectura dels projectes de llei que el Govern presenti al Parlament; e) la promulgació de les lleis, i f) la facultat de presidir i prendre part en les deliberacions del Consell executiu.

Reservada al President aquesta darrera facultat, el conseller delegat presideix i reuneix el Consell executiu (art. 50, E. I.). En el cas de dimissió del President, el conseller delegat assumeix, durant l'interregne, la presidència del Consell executiu (art. 50, E. I.).

Responsabilitat. — El President de la Generalitat, com els consellers, respon del càrrec davant del Parlament de Catalunya (art. 14, E. E.). Si el President té delegades les funcions executives, el conseller delegat porta directament la representació del Consell executiu davant del Parlament, i els vots de censura o de desconfiança que aquest li pugui donar només l'afecten a ell i al Consell (art. 47, E. I.). Però, si el Parlament demana una interpel·lació al President i, feta en el termini prescrit, el seu resultat és desfavorable al President, el vot de censura o de desconfiança l'afecta personalment (arts. 47 i 48, E. I.).

Quan el President no delega les funcions executives està subjecte al mateix procediment que els altres membres del Consell executiu pel que toca a la forma de fer efectiva la responsabilitat i a la compareixença davant del Parlament (art. 49, E. I.).

A més a més de respondre davant del Parlament de Catalunya, el President de la Generalitat, com els consellers, és individualment responsable davant del Tribunal de Garanties Constitucionals de la República espanyola, en l'ordre civil i el criminal, per les infraccions de la Constitució, de l'Estatut i de les lleis (art. 14, E. E.).

L'execució del darrer President de la Generalitat planteja el cas de la seva successió. Correspon al Parlament de designar el nou President. Una interpretació molt liberal de la legislació pot autoritzar el President del Parlament a exercir indefinidament, amb caràcter interí, aquell càrrec, a condició que estigui en condicions de fer-ho amb la llibertat de moviments que és indispensable. Altrament, en defecte d'ell, escau que actuï com a tal aquell dels Vice-presidents del Parlament que pugui fer-ho. I aquest, encara, hauria de convocar el Parlament o, almenys, la seva Diputació Permanent, a fi d'adoptar les mesures del cas. En rigor, però, l'elecció de President de la Generalitat per la via legal sembla, per ara i tant, impracticable.

Per altra part, tota delegació de funcions d'aquell que actuï interinament com a President de la Generalitat ha d'atenir-se als preceptes estatutaris abans indicats.

La Justícia a Catalunya durant la República

I

JA fa molts anys —els transcórruts des del trenta-u no es poden computar aritmèticament, per tal com l'exactitud de la ciència no s'adapta a la magnitud dels successos— jo examinava setmanalment, a la "Revista de los Tribunales", de Madrid, la discussió parlamentària dels preceptes de l'Estatut Extern de Catalunya relacionats amb la Justícia. Exercia aleshores un càrrec oficial en allò que fou històricament Priorat de Scala-Dei i havia passat a ésser Jutjat de Primera Instància de Falset. Més tard, en un interval d'actuació en terres castellanes, vàreig dedicar un treball al Tribunal de Cassació, —publicat l'any 34 a la "Revista General de Legislación y Jurisprudencia", llevors dirigida pel senyor Angel Ossorio y Gallardo, a qui no deixà d'estranyar

per Santiago Sentís Melendo

Magistrat de l'Audiència de Barcelona. Inspector de Tribunales de Catalunya. Ex cap del Departament de Justícia del Govern de la Generalitat.

que el Jutge de Sacedón s'ocupés de problemes catalans.

Si els primers no, ara hauria pogut rellegir aquest treball, puix que la col·lecció de la "Revista General de Legislación" es troba a les Biblioteques de Buenos Aires. Però no tenia cap objecte —i potser m'hauria esverat— la lectura de pàgines escrites abans de l'octubre del trenta-quatre; perquè aleshores s'escrivia per a un futur, el qual desbordà tots els límits que hom hauria pogut fixar als successos. De més a més, en aquells temps s'examinaven preceptes legals

que encara no s'havien oposat front a front amb la realitat. Avui en contemplem una, de realitat, que trenca tots els ordenaments jurídics.

Dia arribarà en què caldrà fer la història d'aquesta època heroica, que arrenca de l'abril de l'any 1930; i no serà pas el capítol menys important aquell que s'ocupi de la Justícia. Avui l'espai no dona sinó per a assenyalar alguns punts culminants d'allò que fou la Justícia a Catalunya durant la República. Dic la Justícia "a" Catalunya, perquè Justícia "de" Catalunya, i menys encara "Justícia catalana", no existí en cap moment.

No fou catalana la Justícia fins el juliol del trenta-sis per tal com la Generalitat de Catalunya, sens dubte per evitar conflictes, no s'interessà massa que es complissin rigorosament els preceptes estatutaris; no ho fou des del juliol del trenta-sis fins a fi-

nials del trenta-set perquè l'organització sindical que més es preocupà d'intervenir en la formació de la Justícia Popular poc tenia de catalana; no ho fou des de finals del trenta-set perquè, en deixar de pensar principalment en la revolució, per a pensar més en la guerra, i adquirir la Justícia un caire bèl·lic, es va accentuar la intervenció centralista.

Interessa, com a preludi de treballs de més gran volada, prendre com a camp visual l'època anterior a la guerra tot prescindint dels successos —en matèria de Justícia incolors i grisos— esdevinguts durant l'etapa coneguda amb el nom de Bienni Negre.

Com que la Justícia a Catalunya durant la República és, institucionalment, una continuació de la Justícia monàrquica, no queda altre remei que donar-hi un cop dull: la Justícia a Catalunya no passava d'ésser una fracció, un bocí, de la uniforme Justícia espanyola.

I què era la Justícia espanyola?

La podem representar amb un sol mot: era de CARRERA. Jo que, fins i tot després de cinc anys de "vacances" judicials, segueixo denominant-me sempre "de la Carrera Judicial espanyola", sé com pesa aquest concepte, que no és paraula vana.

La Carrera, el Cos judicial, tenia un esperit; representava una unitat; responia a una orientació. Esser de la "Carrera" significava una "formació" professional i una "deformació" professional; la carrera tenia, en general, els seus vicis... i les seves virtuts. Per a una mentalitat de dretes, potser les virtuts superaven els vicis; per a una de les esquerres, els vicis eren de tal magnitud que no deixaven veure les virtuts.

La carrera judicial ha restat íntegra a la Península —som comptades unitats els qui correm pel món—, al servei oficial de l'Espanya del "Caudillo". Pot assegurar-se, sense temor a equivocació, que, per a l'Espanya de Franco, la Judicatura espanyola haurà estat una rêmora, tal com ho fou per a la República. Qui cregui que la Carrera Judicial espanyola és feixista o falangista, sofreix la mateixa lamentable equivocació que qui la cregué republicana o "roja" en veure-la funcionar a la nostra zona —encara que en molts casos el funcionament es reduís a la percepció del sou.

La Judicatura espanyola, amb la seva matització pròpia, era, com l'Exèrcit, com la Diplomàcia, com el Clericat, com la Guàrdia Civil, un producte "sui generis" de la vida espanyola, inadaptable a tot canvi brusca. Per això, si a la nostra zona calgué formar, paral·lelament als vells tribunals, d'altres que administressin la Justícia de guerra, no s'esdevingué un fenomen diferent a l'Espanya de l'altra banda. Organisme conservador, retardat —més que retrògrad o retardatari—, dretista —més que cavernícola—, era, igual que els altres cossos citats, una supervivència del segle XIX; sense ésser agressiu, com el Clericat; ni pretensiosa, com la Diplomàcia; ni perjura, com l'Exèrcit; ni cruel, com l'Institut que es fundà fa un segle.

Potser, en certs moments, li faltà valor; el va posar de relleu en d'altres; durant la dictadura, si hi hagué

professors confinats, no faltà un jutge que s'alcés contra les ordres del General. Durant la guerra, potser fóra oportú citar un cas que reflecteix com els Jutges de Carrera deixaven la por a casa quan calia acudir al jutjat: Barcelona, abans de la seva caiguda, el gener del trenta-nou, conegué dies de dificultat màxima; inoblidables són els que van del quatre al sis de maig del trenta-set. Doncs bé: jo, que els vaig passar al Palau de Justícia, on arribava eludint un gran tiroteig, puc afirmar que els Jutges de guàrdia corresponents a aquells tres dies eren tots de Carrera —titulars dels jutjats 4, 5 i 6—, i cap d'ells no faltà a llur guàrdia. No cal dir que per arribar a lloc hagueren de travessar tot Barcelona, sense comunicacions en aquells moments. I es donà el cas que no sols hi acudí aquell que havia d'actuar de guàrdia, sino el qui el seguia en nombre de jutjat, per si el seu company no hagués pogut arribar-hi.

Quant a formació cultural, potser no sobrava ciència, però tampoc n'estàvem tan desnudats com han escridassat alguns jovencells de llurs càtedres estant.

Això en termes generals. Quant al problema català, la qüestió oferia un aspecte particularíssim: la Justícia a Catalunya era castellana; per l'origen geogràfic; per la mentalitat; per la llengua; pels costums. El nombre de funcionaris judicials catalans representava una minoria tan minsa que ni remotament arribava a cobrir les necessitats de Catalunya. El fenomen era paral·lel al de l'Exèrcit, al de la Diplomàcia, al de la Policia. No al de la Clerecia, que era catalana, i catalanista —quan no carlina, per bé que el Carlisme català oferia certes peculiaritats—, però el catalanisme de la qual reaccionà de manera ben diferent al nacionalisme de llurs col·legues bascos; de la mateixa manera que davant la sublevació fou distinta l'actuació de les dretes a Catalunya i al País Basc.

Els Jutges eren castellans i la Justícia castellana. La qual cosa vol dir, respecte de Catalunya: ignorants del seu idioma, poc afectes al seu dret, estranys als seus costums, despreocupats de la seva història i tradicions. Sovintejats —i fins i tot generals— són els casos de funcionaris que han deixat transcórrer llur vida a Catalunya sense aprendre ni un mot de català, gairebé sense llegir els seus textos jurídics, sense escoltar la seva música, sense atansar-se al folklore.

Tal era la situació de la Justícia a Catalunya en advenir la República. Vegem ara com es comportaren els poders públics catalans amb la institució i els qui la representaven.

Podrien assenyalar-se diversos moments que marquen les etapes de l'actuació de la Generalitat respecte de la Justícia. Aquests moments són; la proclamació de la República; la promulgació de la Constitució; l'aprobació de l'Estatut de Catalunya; el trànsit de Serveis; el 6 d'Octubre del trenta-quatre; el 15 de Febrer del trenta-sis; el 19 de Juliol.

La Justícia que la Generalitat trobà funcionant a Catalunya, ja hem vist quina era i la dosi de catalanisme o de catalanitat que podia presentar.

Doncs bé: en la primera etapa de l'actuació del Govern de Catalunya, —quan la seva ascensió al Poder en virtut de votació unànime hauria pogut justificar mesures destinades a alliberar-se d'una administració de Justícia no ja desafecta sino totalment estranya al nou règim—, aquell Govern no sols respectà oficialment els funcionaris judicials desconeguts de tot element català, sino que es va abstenir de fer-los la més petita indicació de descontentament per llur gestió. I si als Tribunals de Justícia començà de sentir-se usar la llengua catalana, no fou pas per la hospitalitat que li brindaren els Magistrats, ans per l'exercici d'un dret dels justificables.

Podria creure's que això era una actitud legalista de la Generalitat davant la manca de preceptes que li permetessin plantejar el problema amb seguretat de solució favorable.

Però vegem què s'esdevingué quan aquests preceptes van existir: Especificada en els articles 14 i 15 de la Constitució de la República la competència de l'Estat espanyol, l'article 16 establí que "en les matèries no compreses en els dos articles anteriors, podran correspondre a la competència de les Regions autònomes la legislació exclusiva i l'execució directa, d'acord a allò que disposin els respectius Estatuts aprovats per les Corts". Com diu Pérez Serrano, és evident que no es fixava "camp mínim d'actuació" a la Regió.

En un llibre publicat no fa gaire temps ("Anécdotas de las Constituyentes"), Jiménez de Asúa ha relatat com s'arribà a aquesta fórmula, que permetia donar lliure pas a la discussió parlamentària dels Estatuts regionals. Sense cap mena de dubtes, el capítol que tracta del "Problema regional" és el més seriós, o l'únic seriós, d'aquest treball que comença parlant en broma de la dictadura i acaba en to de tragèdia, tot reclamant un dels fusells "que encara conserva la nostra terra", per "morir lluitant per la Llibertat"; quan, ja no cal dir-ho, durant prop de tres anys aquests fusells van estar a disposició de qui volgué convertir-se'n en titular —Que per agafar un fusell i lluitar no constitueix cap destorb la jerarquia científica, ho posà de manifest Eliseu Reclus a la Commune de Paris, tal com pot llegir-se a les "Memorias de un revolucionario", de Pere Kropotkin. Edicions Tupac, Buenos Aires, 1943; pàg. 373.

Aquest capítol té la virtut de plantejar d'una manera rotunda el problema de les autonomies regionals: "Hay que zanjar ese asunto "radicalmente previo" —el subratllat és d'Asúa—. "El deseo de nacionalidad y Estado independiente debe ser esclarecido ante todo, para que sepamos si es realidad o amenaza, porque de ser real, huelgan todas las conversaciones, y de no serlo, sobra la intimidación. Hagan ustedes, pues, amigos vascos, catalanes y gallegos, un plebiscito para que sus regiones respondan categóricamente si desean o no la separación. Y no estaría de más que obtuvieran de Francia el permiso para extender la consulta popular a

(Passa a la pàg. 4)

E L S L L I B R E S

"LOS FUNDAMENTOS DE LA HISTORIA Y LA FILOSOFIA", per **Manuel Serra i Moret** (Editorial Americalee, Buenos Aires, 1943).

Aquesta nova obra de Manuel Serra i Moret, ultra un valor intrínsec pel seu contingut orgànic i documental, té un immens valor doctrinal: el de donar una visió més ampla i polifacètica dels fets històrics d'allò que acostumem a veure en llibres d'historiadors oficials. El cultiu especialitzat i exclusiu d'una branca del saber produeix sovint una intoxicació més o menys dogmàtica. Quant als historiadors, gairebé tots han patit del mal de veure el món a través del telescopi militar o d'un esquematisme cronològic. Ja fa alguns anys el gran fisiòleg francès Charles Richet, com a protesta contra aquesta deformació oficial de la història, publicà un breu tractat d'història universal, que assolí gran èxit, d'acord a un nou sentit crític de caire biològic i humà. Fa poc temps, un fisiòleg anglès, Haggaard, ha publicat una mena de revisió històrica a través de la medicina (**El metge en la història**), que ens mostra l'enorme valor de la interpretació de la història sota un caire més humà.

Es allò mateix que trobem, des del primer instant, en el llibre de Serra i Moret. Aquestes obres tenen una utilitat pedagògica superior a les dels especialistes, com també un valor filosòfic més universal.

Es un llibre fonamental, destinat a la divulgació, però "d'ambicions transcendents", segons pròpia confessió de l'autor. En cada pàgina sentiu la importància cabdal de la filosofia de la història; l'estreta compenetració d'ambdues ciències es ben evident en la investigació de la realitat evolutiva de la vida humana.

"La història de la humanitat és la història de la cultura", ens diu l'autor en el pròleg. "El pas del temps s'adverteix per la major amplitud, per la major capacitat de visió i comparació; pel més gran desig de conèixer; per l'aplicació més segura i més àgil de la raó". "Conèixer, pensar, raonar, és fer història i filosofia". Perquè la filosofia no sols s'aprèn llegint els tractats dels erudits; s'aprèn arreu de la vida aprofundida, en les obres d'art, en la sublim literatura, en l'estudi i meditació directa de la Naturalesa.

El mestre Manuel Serra i Moret, polític eminent, economista documentat, humanista d'acció, coneixedor pràctic de la psicologia social, ha pogut emprendre amb original profunditat la tasca difícil d'oferir-nos un estudi sintètic i clar de la filosofia de la història i de la història de la filosofia, encarats sempre com a coneixement de l'home amb una ingenuïtat i claretat lliures de prejudicis i de limitacions.

Comença per fer un resum de l'evolució geològica de la terra i de la prehistòria antropològica, per a seguir fent un estudi de la mentalitat primitiva, d'un interès considerable per la concentració de coneixements i punts de vista agrupats sota una visió antropològica. Tracta després les civilitzacions primitives: Caldea, Egipte i Grècia, i recorda l'art i la filosofia gregues com a fonts de la nostra cultura. Segueix un dels més interessants i valuosos capítols del llibre: el que tracta sobre les religions, on després de fer un resum històric de les religions universals, analitza les relacions històriques de l'Imperi romà i de l'Església catòlica tot demostrant la barreja de conceptes polítics i religiosos que tanta influència han tingut, i tenen encara, en la història europea. L'exposició objectiva dona a aquests paràgrafs una valor documental i informativa, sense que el lector es perdi i pugui divagar-hi. Ans, al contrari, el criteri dialèctic i ordenador de l'autor dona a aquesta síntesi una vida i una justesa de visió ben necessàries per a la reivindicació de la veritat històrica, tothora mixtificada pels dogmatismes.

Un altre capítol és dedicat principalment a la filosofia i les seves evolucions, fins arribar al lliurt pensament com a adquisició de l'home racional modern. Difícil tasca la de sintetitzar aquestes matèries, fer-les accessibles i donar-los també un implacable sentit crític que mení el lector a formar-se una idea coherent i harmònica del tema. La lluita de la ciència contra el fanatisme (per desgràcia tan ignorada àdhuc de molts "científics") ha estat dibuixada de manera clara i concreta per la mà mestra de Serra i Moret. Creiem que aquest capítol és un dels

més importants de tot el llibre, i dels que mereixen ésser meditats.

El capítol final conté una visió filosòfica del món actual, una exposició ràpida de les tendències de la filosofia moderna, que duu tot esperit conscient a plantejar-se, enfront de la realitat, el problema de la llibertat intel·lectual i el del valor de l'home com a tal, amo del seu destí històric.

Dintre de l'aparent modèstia d'aquesta obra, hi ha una força pedagògica i un contingut cultural que només un esperit clarividenc i cultivat podia encomanar-l'hi. Es l'obra d'un sociòleg que la dedica a orientar amb fermesa i claredat els lectors, que, cal esperar-ho, seran molts. Diguem finalment que aquest llibre és, en gran part, una bona contribució a la nostra Societat d'Estudis Polítics, Econòmics i Socials.

J. C.

La Justícia a Catalunya durant la República

(Ve de la pàg anterior)

las porciones catalanas y vascas de detrás del Pirineo". Qui sap si aquest "permiso" de França, que fa uns quants anys hauria semblat un somni, pot convertir-se en la realitat d'una "Catalunya gran", integrant una Federació que ultrapassi els límits ibèrics.

Però si el problema està plantejat en forma terminant, no ho està de manera integral: el planteja un castellà, en forma castellana i des d'un punt de vista castellà. Asúa vol que bascos, catalans i gallecs facin un plebiscit per tal que hom sàpiga si llurs regions desitgen o no la separació. Però la qüestió no té sols una cara: en té dues de ben marcadetes. ¿Per què no fer un altre plebiscit a Castella —a l'Espanya no regionalista políticament— per tal d'aclarir la seva actitud davant les reivindicacions regionals? Puix que, segons el resultat d'aquesta resolució, es plantejarien i es desenrotllarien d'una o altra manera els plebiscits a celebrar en les esmentades regions. Es possible que Bascònia, Catalunya i Galícia, davant una Espanya disposada, no a concedir, sinó a reconèixer situacions autonòmiques, no pensarien en absolut en separacions. Davant una Espanya absorbent, intransigent, desconexadora de tota llibertat regional, podrien votar per la ruptura de tot vincle.

(Acabarà).

La primera sessió acadèmica

Contràriament a allò que anunciàvem en el nostre darrer número, i per causes estranyes a la nostra voluntat, la primera sessió acadèmica de la S.C.E.P.E.S. no es pogué celebrar el 9 de gener; tindrà lloc el 6 de febrer.

Recordem als nostres consocis i amics que en aquella ocasió seran discutides les ponències de la Comissió d'Estudis Econòmics y de la d'Estudis Polítics que vàrem publicar en l'última edició de l'"Avenc". Tenim el goig d'anunciar que s'han rebut esmenes a les ponències, la qual cosa vol dir que hi haurà una discussió interessant. La sessió tindrà lloc doncs, el dia 6 de febrer, a les cinc de la tarda, al Casal de Catalunya (Chacabuco 863).

- Tota la correspondència a : Chacabuco 863, Casal de Catalunya -

Impremta Fontana - Perú 796 - Bs. Aires (Rep. Argentina)